

Aşur ƏLİYEV
Kitabxana resursları və informasiya axtarış
sistemləri kafedrasının dosenti
Elmira ŞİRİNOVA
Baş laborant

RESPUBLİKADA İLK TİBB TƏDRİS KİTABXANASI
FONDUNUN FORMALAŞMASI
(Tarixi və müasir vəziyyəti)

XIX əsrin əvvəllərində Azərbaycanda sənayenin inkişafı, neft istehsalı mədəniyyətin, o cümlədən kitabxanaların inkişafına da təsir göstərdi.

Məlum olduğu kimi XIX əsrin axırı, XX əsrin əvvəlləri Azərbaycanda milli şüurun formalaşmasında xüsusi mərhələ təşkil edir. Bu dövrdə milli kitabxana, milli kitabxana ideyalarının, elmi nəzəri fikirlərinin meydana gəlib formalaşmasında da ilk addımlar atılmış milli kitabxanamızın inkişafı, kitabxanaların xalqın təhsil, tərbiyə və mədəni inkişafındakı mövqeyinin müəyyənləşdirilməsində mühüm işlər görmüşdür.

XIX-XX əsrlərdə kitabxanalar daha böyük inkişaf yolu keçmiş sivilizasiyalı cəmiyyətin əsas atributlarından birinə çevrilmişdir. Milli, ümumi, elmi, elmi-texniki, ümumaçıq xalq kitabxanalarının meydana gəlməsi və geniş informasiya fəaliyyəti göstərməsi cəmiyyətin mənəvi təminatı ilə yanaşı olaraq elmin və iqtisadiyyatın inkişafında da böyük rola malik olduğunu aşkara çıxartmışdır. Bu əsrlərdə böyük inkişaf yolu keçən təhsil sistemində, kütləvi mübadilənin geniş vüsət almasında kitabxanaların fəaliyyət dairəsi də xeyli genişlənmiş və dərinləşmişdir. Beləliklə, cəmiyyətdə mütaliənin sosial tələbatı çevrilməsi prosesi baş vermişdir. Kitabxanalar bu vəzifələrin öhdəsindən gəlmək, durmadan artan oxucu tələbatına cavab vermək üçün yeni iş, forma və üsullarından, elmi metodlardan istifadə etməyə başlamışdılar.

Qeyd etmək lazımdır ki, XX əsrin əvvəllərində açılan kitabxanaların əsas hissəsini idarə, müəssisə, təhsil ocaqları və fabrik-zavodlarda yaradılan kitabxanalar təşkil edirdi. Çünki çar Rusiyası kitabxanaların bu cür yerlərdə açılmasına icazə verirdi. Həmin müəssisələr qapalı olduğu üçün ona senzura nəzarəti güclü olurdu. Həmin kitabxanalardan ancaq orada çalışan mühəndislər, həkimlər, müəllimlər, tələbələr və digər işçilər istifadə edirdilər.

Əsasən xüsusi kitabxanalar tipinə mənsub olan tibb kitabxanaları mütəxəssislərə, orta və ali tibb təhsili müəssisələrinin müəllim və tələbələrinə tibbə dair elmi-tədqiqat institutlarının alim və elmi işçilərinə xidmət etmək üçün və 20-ci illərdən başlayaraq ixtisaslaşdırılmış tibb kitabxanalarının çoxsahəli şəbəkəsi təşəkkül tapmağa başlamışdır (4.s.103).

Respublikamızda ilk tibb kitabxanaları böyük xəstəxanaların, klinikaların, doğum evlərinin, tibbə dair elmi tədqiqat müəssisələrinin, ali və orta ixtisas məktəblərinin, sanitar-maarif evlərinin yanında təşkil edilməyə başlamışdır. Belə kitabxanalardan biri də haqqında bəhs edəcəyimiz, hazırda fəaliyyət göstərən Bakı 1 saylı Tibb Məktəbinin kitabxanasıdır. Arxiv sənədlərinə əsaslanaraq demək olar ki, onun əsası 1902-ci ildə şəhər doğum evində qoyulub. Hazırda həmin müəssisə, Əzizbəyov adına doğum evi adlanır. Mamalıq məktəbi adı ilə açılan müəssisə ilk günlər 12 çarpayılıq olmuş, o vaxt məşhur olan tütün fabrikində yerləşmişdir. Məktəbin ilk direktoru bədnam qonşularımızdan olan Şahnazarov familiarı bir şəxs olmuşdur (7).

Tibb məktəbinin ilk beş nəfər məzunu Yuriyev şəhərində buraxılış imtahanı vermişlər (təhsil rus dilində olduğu üçün), sonralar bu imtahanlar Bakının özünə keçirilmişdir. 1923-cü ildən həmin tibb tədris ocağına M. Hacıqasımov direktor təyin edilmişdir. Azərbaycan qrupu məhz həmin illərdə yaradılmışdır.

1929-cu ildən sonra mamaçılıq məktəbi politexnik texnikumunun tərkibinə daxil edilmiş, 1936-cı ildən isə həmin müəssisə 3 yerə ayrılmışdır: əczaçılıq, feldşer, mamaçılıq məktəbi (7).

Mamaçılıq məktəbi 1948-ci ilə qədər Lermontov küçəsi 13-də yerləşmişdir. Sonralar 7-ci paralel küçəsi 13-ə köçürülmüş, müəssisədə vaxtilə 5 tələbə təhsil almışdır. Hazırda orta ixtisaslı tibb kadrları hazırlayan bu müəssisədə tibb bacısı, əczaçılıq, müalicə və mamaçılıq şöbələri fəaliyyət göstərir (bundan sonra tibb məktəbi Bakı 1 saylı Tibb məktəbi adı ilə veriləcəkdir). (7)

Bakı 1 saylı Tibb Məktəbində 2169 nəfər tələbə təhsil alır, onların təlim tərbiyəsi ilə 310 müəllim məşğul olur. Əvvəldə qeyd etdiyimiz kimi Bakı 1 saylı Tibb Məktəbi yarandığı gündən (1902) onun elmi-tədris kitabxanası da yaranmışdır. Onun fondunda 980 nüsxə müxtəlif sahələrə dair kitablar olmuşdur. Hazırda kitabxananın fondunda 75210 nüsxə tibb də daxil olmaqla elmin müxtəlif sahələrinə dair sənəd vardır ki, ondan 2164 nəfər tələbə, 305 müəllim, həkim, 172 nəfər texniki işçi istifadə edir (7).

Bakı 1 saylı Tibb Məktəbi kitabxanası fondunun formalaşmasının tarixi, müasir vəziyyəti, onun komplektləşdirilməsinin xarakterik xüsusiyyətləri, müstəqil respublikamız qarşısında duran yeniləşmə, təhsil islahatları prosesinin həyata keçirilməsi ilə bağlı olduğu üçün, onu tədqiq edib öyrənmək, əldə etdiyi nailiyyətləri tibb ictimaiyyətinə çatdırmaq əsas məqsəd kimi öndə durur.

20-30-cu illərdə tədris xarakterli tibb kitabxanalarının sayı xeyli artmışdır. Doğrudur, təzə yaranmağa və formalaşmağa başlayan tibb kitabxanalarının kitab fondunun az olmasına baxmayaraq onlar tez bir müddət içərisində mütəxəssis oxucuların böyük marağına səbəb olmuş, kitabxanaların ətrafına əsasən mütəxəssislərdən ibarət geniş oxucu dairəsi formalaşmışdır. Bu

zaman Tibb Məktəbinin fondunda cəmi 1505 nüsxə, 30-cu illərin sonunda isə 2270 nüsxə, 40-cı illərdə isə tibb kitabxanalarının həm şəbəkəsində kitabxanaların sayı, həm də fondlarında kitabların miqdarı az olmuşdur.

1941-1945-ci illər Böyük Vətən müharibəsində Bakı 1 saylı Tibb Məktəbi və onun kitabxanası öz işini müharibənin qarşıya qoyduğu vəzifələrə uyğunlaşdırmış, Tibb Məktəbinin tələbə və müəllim kollektivi ilə yanaşı, hərbi xəstəxanalara, hospitallara və hərbi hissələrə də xidmət etməyə başlamışdır. Müharibə qurtarıqdan sonra kitabxana fondunun ardıcıl olaraq komplektləşdirilməsi işini ön plana çəkdi. Kitabxana nəşriyyatlardan, mağazalardan, qocaman həkimlərdən hədiyyə aldığı kitablar hesabına öz fondunu daim formalaşdırmışdır. Bunun nəticəsində kitabxananın fondu 50-ci illərin əvvəlində artaraq 4800 nüsxəyə çatmışdır (7).

Tibb kitabxana şəbəkəsi 50-ci illərdən sonra respublikada səhiyyənin inkişafı ilə əlaqədar olaraq daha böyük uğurlar qazanmışdır.

1960-cı ildə ancaq xəstəxanalarda, poliklinikalarda, sanatoriyalarda və başqa tibb müəssisələrində 149,8 min kitab fonduna malik olan 60 kitabxana fəaliyyət göstərirdi. Göstərilən kitabxanalarla yanaşı, respublikada geniş tibb təhsil müəssisəsinin kitabxanaları, sanatoriya və digər səhiyyə orqanlarının kitabxanaları mütəxəssislərə xidmət edirdi. Bu kitabxanalar içərisində 1 saylı Tibb Məktəbi kitabxanasının da öz payı vardır. Artıq 60-cı illərdə 1 saylı Tibb Məktəbinin həm tələbə kontingenti çoxalmış (20 qrupa çatdırılmış) həm də onun fondunun miqdarı artaraq 10450 nüsxə olmuşdur (7).

70-80-ci illərdə Səhiyyə Nazirliyi kitabxana şəbəkəsinin imkanlarından geniş istifadə etməklə, yeni kitabxanaların yaradılmasını və onların kitabla təchizi məsələsini də ön plana çəkmişdir. İlbəil kitabxana işinə ayrılan vəsait artırılırdı.

Məhz bu dövrdə respublika tibb kitabxanalarının qarşısında 70 mindən artıq yüksək ixtisaslı mütəxəssis oxucuya xidmət etmək vəzifəsi qoyulmuşdur.

Bunun nəticəsi olaraq 1 saylı Tibb Məktəbi kitabxanasının ştat vahidi 1-dən 3-ə çatdırılmış, kitabla təmin olunmasına isə xeyli pul vəsaiti ayrılmışdır. Aşağıdakı rəqəmlərə nəzər salaq: əgər 1960-cı ildə 1 saylı Tibb Məktəbi kitabxanası fondunda 10150 nüsxə kitab olmuşdursa, 1970-ci ildə 22180 nüsxə, 1975-ci ildə isə bu rəqəm 40000-dən çox olmuşdur. Rəqəmlərdən görüldüyü kimi Tibb Məktəbi kitabxanasının fondu çox sürətlə formalaşdırılmış və təkmilləşdirilmişdir (7).

Respublikamız müstəqillik əldə etdikdən sonra Tibb məktəbinin həyatında baş verən maliyyə çətinlikləri kitabxananın işinə də təsir etmiş, yeni ədəbiyyatla komplektləşmə işi xeyli azalmışdır. Kitabxananın maddi-texniki bazası zəifləmişdir. Bu çətinlik uzun sürmədi. 1990-cı ilin ikinci yarısından başlayaraq bu çətinliklər aradan qalxdı. Oxuculara xidmət işi xeyli qaydaya düşdü. Belə ki, Bakı 1 saylı Tibb Məktəbinin 1990-cı ildə fondu 74354 nüsxə,

oxucularının sayı 1408 nəfər və onlara kitab verilişi 45750 nüsxə, 1995-ci ildə kitab fondu 73929 nüsxə, 2000-ci ildə kitab fondu 79929 nüsxə, oxucuların sayı 2148 nəfər, kitab verilişi isə 33218 nüsxə olmur (7).

90-cı illərdən sonra Bakı 1 sayılı Tibb Məktəbi kitabxanasının direktoru və kitabxanaçısı cari komplektləşdirmənin ikinci mərhələsinə müvafiq olaraq alınacaq kitabların ünvanını, mənbəsinə və miqdarını müəyyənləşdirməklə bir sıra üsullardan və mənbələrdən istifadə etməklə öz fondlarının formalaşdırılmasına səy göstərmişlər. Həmin mənbələr və üsullar aşağıdakılardır: Kitab mağazaları, Oraz T.T.MİS firması; "Qarant" firması; 14 sayılı Akademik mağazası; Müəllimlərin çap etdirdikləri kitablar, hədiyyələr; Oxucular tərəfindən itirilmiş kitabların yerinə alınan kitablar və "Təbib nəşriyyatından" və s. Adları çəkilən bu mənbələrdən Bakı 1 sayılı Tibb Məktəbi kitabxanasının fonduna 1990-2000-ci illərdə 4500 çox ədəbiyyat alınmışdır. Bu da fondun daim yeniləşməsinə səbəb olmuşdur.

Cəmiyyətin informasiyalaşdırılması XX əsrin sonu XXI əsrin əvvəllərində dünyanın qlobal problemlərindən biri kimi gündəmə gəlmişdir. Artıq informasiyanın rolu praktik olaraq bütün fəaliyyət sahələrində-iqtisadiyyatda, elmdə, təhsildə, mədəniyyətdə, səhiyyədə, siyasətdə, dövlət və regional idarəetmədə, milli təhlükəsizliyin təmin edilməsində durmadan artmaqdadır.

İnformasiya əsri olan XXI əsr Müstəqil Azərbaycan Respublikası qarşısında çox mühüm təxirəsalınmaz vəzifələr qoymuşdur. Bu vəzifələr hər şeydən əvvəl ölkəmizin iqtisadi, siyasi, mədəni inkişafının sürətli, intensiv surətdə yüksəldilməsini, Azərbaycan Milli ideologiyasının, Azərbaycan dövlətçiliyinin təbliğini tələb edir. İnformasiya cəmiyyətinin qarşısına qoyduğu bu vəzifələrin həyata keçirilməsində bütün xalqın, müxtəlif peşə sahibləri ilə yanaşı, respublikamızın informasiya mütəxəssisləri və kitabxanaçılar da yaxından iştirak etməli, ölkədə cəmiyyətimizin xalqımızın informasiyaya artan tələbatını ödəməklə onların köməkçiləri olmalıdır (5.s.9-14).

İnformasiyalaşdırılmış cəmiyyətin yaradılması və daha da təkmilləşdirilməsi bilavasitə kommunikasiya sistemləri, informasiyanın alınması, işlənməsi və verilməsi prosesi ilə əlaqədar olduğundan müasir cəmiyyətdə hər cür informasiyanın cəmiyyət üzvləri arasında yaymağı qarşısına məqsəd qoyan, informasiya resurslarını qoruyub saxlayan, onu əsrdən-əsrə, nəsilən-nəslə ötürmək informasiya daşıyıcısı kimi fəaliyyət göstərən kitabxana sistemləri, o cümlədən tibb kitabxanaları mühüm vəzifələr daşıyır. Bu baxımdan müasir dövrdə kitabxanalar elmi, informasiya, mədəniyyət, təhsil və tərbiyə müəssisəsi kimi qiymətləndirilir. Sosial institut statusuna malik müəssisə hesab edilir.

Təsədüfi deyildir ki, 29 dekabr 1999-cu ildə qəbul edilmiş "Kitabana işi haqqında" Qanunda kitabxanalara yüksək qiymət verilmişdir. Orada deyilir: "Kitabxana -elmi, informasiya, mədəniyyət, təhsil və tərbiyə müəssisəsi

kimi, çap əsərlərini və digər informasiya daşıyıcılarını toplayıb mühafizə edən, onların sistemli ictimai istifadəsini təşkil edən cəmiyyətin intellektual və mənəvi potensialının inkişafına xidmət göstərən sosial institutdur (6.s.3).

Müstəqillik dövründə ən böyük qüvvə elm və bilikdir. Möhkəm elmi, siyasi və hüquqi, humanitar biliklərə və bu bilikləri mühafizə edən kitabxanalar informasiya sisteminə əsaslanmadan heç bir müstəqil dövlət yaratmaq mümkün deyildir.

Deməli, kitabxanalar, mədəni və informasiya funksiyasını səmərəli şəkildə həyata keçirmək üçün mükəmməl sənəd fondlarına malik olmalıdırlar. Eyni zamanda bir tərəfdən kitabxana fondlarının həcmnin böyük və məzmununun zəngin olması, digər tərəfdən kitabxanaya müraciət edən mütəxəssis oxucuların tükənməz sorğularının olduqca müxtəlifliyi onun topladığı sərvətin hərtərəfli əks etdirilib oxucuların istifadəsinə verilməsini tələb edir. Göstərilən bu vəzifələrin yerinə yetirilməsində Bakı 1 saylı Tibb Məktəbinin kollektivinin və onun kitabxanası da öz işlərini yenidən qurmağa başladılar.

Bakı 1 saylı Tibb Məktəbinin kitabxanası müntəzəm olaraq tibbə dair yeni sənədlərlə tanışlıqda, sərgilərin təşkilində və mövzu rəflərinin təşkilində kitabların düzülüşü prosesində sənədlərin öyrənilməsinə böyük diqqət yetirir və komplektləşdirici ildə 200-250 adda sənədlə tanış olur və onlar haqqında ümumi təəvvürə malik olur. Kitabxananın müdiri (fondun kompleks metodları, ən çox isə spesifik metod əsasında fondun həcmi, tərkibi, dövrüyyəsi, istifadəsi) öyrənilməsinə xüsusi əhəmiyyət verir.

Bakı 1 saylı Tibb Məktəbinin kitabxanasının işçiləri fondun komplektləşdirilməsinin üç əsas növündən: 1) Yeni kitabların alınması (cari); 2) Keçmiş illərdə çap olunmuş əsərlərin əldə edilməsi (retrospektiv); 3) Kitabxana fondunun tənzimləşdirilməsi (rekomplektləşdirmə) növlərindən çox bacarıqla istifadə etmişdir. Göstərilən komplektləşdirmə sənədlərinin hər birinin özünəməxsus xarakterik xüsusiyyətləri nəzərə alınmışdır. Yeni ədəbiyyatın oxucu tələbatının təmin edilməsində, fondun formalaşmasında tibb və səhiyyəyə dair ən mürəkkəb sorğularının ödənilməsinə cari komplektləşdirmənin səmərələşdirilməsində əsas rol oynayır. Tibb və səhiyyəyə dair yeni nəşrlər öz növbəsində ən aktual və mühüm elmi, tədris nəşrlərinin əldə edilməsinə xidmət edir və onların əsas oxucu sorğularına cavab verməsini təmin edir. Geniş oxucu kontingentinə malik olan Bakı 1 saylı Tibb Məktəbi kitabxanası öz fondunun onların tələblərinə uyğun şəkildə formalaşdırmağa çalışmış və buna nail olmuşdur.

Adları çəkilən bu mühüm komplektləşdirmə xüsusiyyətləri Bakı 1 saylı Tibb məktəbinin kitabxanası öz fondunun müxtəlif aspektdən komplektləşdirir və bir-biri ilə qarşılıqlı əlaqədə tamamlayır. Bu məqsədlə kitabxana məktəbdə fəaliyyət göstərən şöbələrin profilinə uyğun müalicə-feldşer, tibb bacısı,

əczaçılıq işi üzrə, anatomiya, filologiya, mamaçılıq, tibbin tarixi, Azərbaycan tarixi, ailədə uşaqların tərbiyəsi, ədəbiyyat tarixi, proqramlaşdırma, kimya, fizika, tibb elminin müasir problemləri və s. sənədlərlə öz fondunun daim zənginləşdirir. Digər tərəfdən Tibb məktəbində 9-cu sinifdən qəbul olan tələbələr üçün orta məktəb dərslikləri, dərs vəsaitləri də əldə etmişlər. Bu məqsədlə Bakı 1 sayılı Tibb məktəbi kitabxanası orta hesabla 1990-2005-ci illərdə indiki bazar iqtisadiyyatı şəraitinə 5000-dən çox sənəd əldə etmişdir. Hər il orta hesabla 300-350 nüsxə sənəd təşkil edir.

Müstəqillik illərində Bakı 1 sayılı Tibb Məktəbi kitabxanasının komplektləşdiricisinin fəallığı nəticəsi olaraq aşağıdakı kitablar alınmışdır. "H.Əliyev. Müstəqilliyimiz əbədidir, Müstəqillik yollarında, Azərbaycanı dünya tanıyır, "Qurtuluş"; N.Xudiyev. H.Əliyev və Azərbaycan dili; B.Budaqov "Azərbaycanda erməni mənşəli toponimlərin izahlı lüğəti (10 nüsxə), "Kütləvi tibb ensiklopediyası (2 nüsxə); N.Yeqorov "İnsanın qısa anatomiyası", "Tibb bacısının qısa ensiklopediyası"; B.Ağayev "Cərrahi xəstəliklər"; C.Hacıyev "Təxirəsalınmaz tibbi yardım" və s. əsərlər 300 nüsxə həcmində əldə edilmişdir.

Bir faktı qeyd etmək lazımdır ki, Bakı 1 sayılı Tibb Məktəbinin kitabxanası yuxarıda adları çəkilən mənbələrdən 1996-2003-cü illərdə 1464900 manat məbləğində 50 adda 18701 nüsxə sənəd əldə etmişdir. 1995-2005-ci illərdə müxtəlif mağazalardan (14 və 67 sayılı Akademkniq) nəşriyyatlardan və müəlliflərdən 700 nüsxədən çox sənəd əldə edilmişdir. Həmin illərdə kitabxanaya prezidentin icra aparatından "280 nüsxə sənəd pulsuz olaraq hədiyyə verilmişdir.

Bakı 1 sayılı Tibb Məktəbinin kitabxanasının fondu 1996-2005-ci illərdə xeyli artmışdır. Lakin 80-90-cı illərlə müqayisədə kitabxananın fondu nəzərə cəpəcaq dərəcədə azalmışdır. Belə ki, 1985-ci ildə kitabxananın fondu 83765 nüsxə, 1990-cı ildə 79354 nüsxə, 1995-ci ildə 73929 nüsxə, 2000-ci ildə 79929 nüsxə, 2005-ci ildə isə 75601 nüsxə təşkil etmişdir (7). Deməli, kitabxananın fondu 1990-cı illə müqayisədə 3753 nüsxə azalmışdır. Bu azalmanın əsas səbəblərindən birincisi Bakı 1 sayılı Tibb Məktəbinin müdiriyyəti tərəfindən kitab alınması üçün şəraitin yaradılmaması, ikincisi, Bakı 1 sayılı Tibb Məktəbinin Cəlilabad rayonunda açdığı filialına tibbə dair kitabların verilməsi, üçüncüsü isə respublikamızda gedən yeniləşmə prosesində nəşriyyat poliqrafiya işinin zəifləməsi və kitabların nüsxə etibarlı ilə az miqdarda çap edilməsi səbəb olmuşdur.

Ümumiyyətlə, 1990-2007-ci illərdə Bakı 1 sayılı Tibb Məktəbi kitabxanasının elm sahələri üzrə tərkibi, daxil olan sənədlərin miqdarı, oxucuların miqdarı, kitab verilişi ilə tanış olmaq üçün göstərilən cədvəli nəzərdən keçirmək kifayətdir.

Эбс тыр иси ляр		Елм sahələri				Oxucuların tərkibi				
Шәр	Цмуми фонд	Тиббя даир	Ижтима и сийаси	Бядин ядбяий	Башга лары	Охужу ларын	Тялябя ляр	Мицалли м вя	Техники ишчиля	Китаб
199 0	743 54	3113 4	859 0	1522 2	730 4	1408	112 0	388	25	45 75 0
199 5	741 29	3277 1	795 9	1546 8	741 6	1580	117 0	387	25	41 97 0
200 0	799 29	3362 8	795 9	1546 8	741 6	2148	186 4	285	30	33 75 0
200 5	757 63	3403 8	797 2	1546 8	741 6	2169	189 0	310	25	29 64 0
200 7	761 85	3512 0	799 7	1551 4	751 2	2210	195 9	325	35	30 75 0

Cədvəldən göründüyü kimi kitabxananın fondu və oxucuların sayı, kitab verilişi 1990-2007-ci illərdə bəzən artır, bəzən də azalır. Bunun əsas səbəbi hər il fondan dərsliklər, dərs vəsaitlərinin, məzmunca köhnəlmiş kitabların fondan xaric edilməsi, digər tərəfdən fondun tərkibinin tibbə dair yeni ədəbiyyatla yeniləşdirilməməsi olmuşdur. Bu rəqəmlərdən də aydın görünür ki, 17 ildə kitab fonduna cəmi 1831 nüsxə sənəd daxil olmuşdur. Bu göstərici də qənaətbəxş deyildir. (70-80-ci illərlə müqayisədə) onu da qeyd etmək lazımdır ki, Bakı 1 sayılı Tibb Məktəbi kitabxanası öz fondunu müxtəlif özəl şirkətlər, cəmiyyətlər vasitəsi ilə, komplektləşdirilməsinə də xüsusi diqqət yetirmişdir.

ƏDƏBİYYAT

1.Xələfov A.A. Azərbaycanca kitabxana işinin tarixindən (1870-1920).-B., 1960.-95 s.

2.Xələfov A.A. Azərbaycanca kitabxana işinin tarixi (1933-1958).-B., 1974.-244 s.

3.Xələfov A.A. Sovet Azərbaycanında kitabxana işinin tarixindən (1920-1932).- B., 1960.-187 s.

4.Xələfov A.A. Kitabxanaşünaslığa giriş: Dərslik (3 hissədə): H.3.- B.,2003.-314 s.

5.Xələfov A.A. İnformasiya cəmiyyəti kitabxanaşünaslığın müasir problemləri // Kitabxanaşünaslıq və informasiya: Elmi nəzəri və təcrübi jurnal.-2010.- №1.-S.9-14

6.Kitabxana işi haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu.- B., 2005.-24 s.

7.Bakı 1 saylı Tibb Məktəbi kitabxanasının 1950-2010-cu illər hesabatı.

A.M.АЛИЕВ

Э.А.ШИРИНОВА

**ФОРМИРОВАНИЕ ФОНДОВ
ПЕРВЫХ УЧЕБНЫХ МЕДИЦИСКИХ
БИБЛИОТЕК РЕСПУБЛИКИ
(ИСТОРИЯ И НЫНЕШНЕЕ СОСТОЯНИЕ)
РЕЗЮМЕ**

В этой статье даны история, современное состояние, а также вопросы формирования фондов первых учебных медицинских библиотек республики.

A.ALIYEV

E.SHIRINOVA

**THE FORMING OF THE FIRST MEDICINE
TEACHING LIBRARY
(HISTORICAL AND PRESENT SITUATION)
SUMMARY**

The creation, history, modern situation of the first medicine teaching library and the same time the problems of forming were reflected in this article.

